

شاعران مازندران

گردآورندگان

استاد بزرگی نوشتری

سید محمد تقی حسینی

انتشارات شلاک

تهران-۱۳۸۷

فهرست کلی

۷	فهرست اسامی شاعران
۲۱	سخن ناشر
۲۳	پیشگفتار
۲۷	فصل اول - شاعران قدیم مازندران
۱۷۵	فصل دوم - شاعران معاصر مازندران
۷۵۹	منابع

فهرست اسامی شاعران

فصل اول - شاعران قدیم مازندران	۲۷
آشوب مازندرانی (ملا محمد حسین مازندرانی)	۲۹
آقا قوام الدین لاریجانی	۳۰
آملی مازندرانی - محمد	۳۱
آیت الله زاده مازندرانی	۳۲
اختر مازندرانی (محمد حسین بیک)	۳۴
ادیب طبری	۳۵
اسفندیاری - حاج محتشم السلطنه	۳۶
اشرف اصفهانی - ملا محمد	۳۸
اعجاز مازندرانی	۳۹
اقبال مازندرانی (میرزا علی قلی)	۴۰
الفت نوری (میرزا کاظم)	۴۱
الهی استرآبادی	۴۲
امانی مازندرانی (ملا محمد مازندرانی)	۴۳
امید - عباس	۴۴
امیر تیمور مازندرانی (امیر ساروی)	۴۵
امیر مازندرانی (امیر پازواری)	۴۶
بالیث طبری	۴۸
برهان (شیخ محمد حسین)	۴۹
بیدل مازندرانی	۵۰
پریش - عباس	۵۲
ثنایی (مصطفی قلی)	۵۳
جاوید مازندرانی	۵۴
جهان بیگلو (اسماعیل خان اسفندینی)	۵۵

۵۶	چاکر - محمد قاسم
۵۸	خایری مازندرانی - آیت الله شیخ محمد صالح
۶۰	حشمت ساروی
۶۱	حکیم نوری (میرزا یوسف)
۶۲	خان نوری - حسین علی
۶۳	خراتی کجوری - رضا
۶۴	خرد مازندرانی
۶۵	خرم مازندرانی
۶۶	خسته مازندرانی
۶۷	خضرای - محمد
۶۸	خلیفه سلطان مازندرانی (سید علاء الدین حسین)
۶۹	داعی - سید علی محمد
۷۲	دانا مازندرانی (میرزا محمد علی)
۷۳	دانش ساروی
۷۵	داوری - محمد مهدی
۷۶	رشیدی رستمداری
۷۷	رضایی نوری (میرزا محمد رضا)
۷۸	رضوانی - نور الله
۷۹	ساربان سالار نوری
۸۰	سامعای مازندرانی
۸۱	سحاب ساروی (میرزا افضل)
۸۲	سرعت آملی (میر محمد حسین)
۸۳	سریری ساروی (محمد کاظم ساروی)
۸۴	سعیدالعلماء لاریجانی - ابراهیم
۸۶	سلطان نوایی

۸۷	سید آقا کوچک شیادهی
۸۸	شحنه مازندرانی (مهدی خان)
۸۹	صاحب مازندرانی (میرزاتقی)
۹۰	صوفی مازندرانی
۹۲	طالب آملی
۹۶	طاهاهی - سیدعلی اکبر
۹۷	طوفان مازندرانی (میرزا طیب)
۹۸	عجیب مازندرانی (محمدخلیل)
۹۹	عطارد سوادکوهی (میرزا عباس)
۱۰۰	غازی مازندرانی
۱۰۱	غافل مازندرانی
۱۰۲	غوغای سوادکوهی (اسرافیل الشعرا)
۱۰۳	غیبی (جعفر ارطه‌ای)
۱۰۵	فایز بابلی (شیخ محمود)
۱۰۷	فایض مازندرانی (ملا محمد باقر)
۱۰۸	فاضل نوری (حاج بهاء الدین نوری)
۱۱۰	فانی (ملانظر)
۱۱۲	فخرالدین اسعد گرگانی
۱۱۳	فطرت نوایی
۱۱۵	فکرت لاریجانی (سید نعمت الله)
۱۱۶	قادی - میرزا سلیمان
۱۱۷	قصاب مازندرانی
۱۱۸	قمرناز مازندرانی
۱۱۹	قمری آملی - سراج الدین
۱۲۰	قربانعلی کامیاب

۱۲۲	منوچهر کلبادی
۱۲۴	کیا افراسیاب
۱۲۵	گرگانی - فضل الله
۱۲۷	لامعی گرگانی
۱۲۸	مازندرانی - حسین
۱۲۹	مامطبری - خورشید
۱۳۰	مجنون (میرزا محمد علی مجنون)
۱۳۲	محبت مازندرانی (میرزا عبدالرسول)
۱۳۳	محمد سعید
۱۳۴	محوی (میرزا محمود رئیس)
۱۳۵	مرعشی - عبدالعظیم
۱۳۶	مسته مرد
۱۳۷	مطیع مازندرانی
۱۳۹	مفتون (میرزا محمد شفیع)
۱۴۰	ملاحمد مازندرانی
۱۴۲	ملاحسین ساروی
۱۴۳	ملاعلی نقی مازندرانی
۱۴۴	ملاحمد حسین
۱۴۵	ملاحمد ساروی
۱۴۶	ملاحمد شریف
۱۴۸	ملاحمد نصیر تنکابنی
۱۴۹	منظر مازندرانی
۱۵۱	منظور (محمد حسین منظور)
۱۵۲	مونس مازندرانی (میرزا محمد رضا)
۱۵۳	میرداماد استرآبادی

۱۵۴	 میرزا محمد مازندرانی
۱۵۵	 میر صبحی
۱۵۶	 میرفندرسکی استرآبادی
۱۵۷	 نادر مازندرانی - میرزا اسدالله
۱۵۹	 ناظم - محمد علی
۱۶۱	 نجم مازندرانی
۱۶۲	 ندیم مازندرانی (میرزا محمد)
۱۶۳	 نسا (سید نسا ساروی)
۱۶۴	 نشاطی خان (میرزا عباس بابا)
۱۶۶	 نغمه نوری (رضاقلی)
۱۶۸	 نوایی - میرزا محمد تقی
۱۶۹	 نوری مازندرانی - ملا علی
۱۷۰	 وصالی مازندرانی (میرزا رضا)
۱۷۱	 هزارجریبی (وحدت هزارجریبی)
۱۷۳	 هلالی جغتائی

۱۷۵	 فصل دوم - شاعران معاصر مازندران
۱۷۷	 اسفندیاری - علی «نیمایوشیج»
۱۸۹	 آق تو مان - حشمت الله
۱۹۱	 آملی - ارژنگ
۱۹۲	 ابراهیم زاده - علی اکبر
۱۹۳	 ابن قاسم - علیرضا
۱۹۴	 ابوالحسنی - حمزه
۱۹۵	 احمد راجی - محسن
۱۹۶	 اخگر - احمد

۱۹۸	اسکندری - منوچهر
۱۹۹	اسماعیلی - مرتضی
۲۰۱	اشراقی دستگردی - احیاء
۲۰۲	اصغری - امید
۲۰۳	اصغری - ایرج
۲۰۴	افشنگ - رجب
۲۰۵	افغانی - ایجادالله
۲۰۸	اکبری مرزناک - حسن
۲۱۰	الیکائی - نرگس
۲۱۳	امام جمعه - سیدناصر
۲۱۵	اوژند - یعقوب
۲۲۰	اوسط مرزبان‌نیا - علی
۲۲۱	ایزدی - زینت
۲۲۲	بابایی گیلکجانی - علیرضا
۲۲۹	بابایی گیلکجانی - کیومرث
۲۳۲	باروج - صمد
۲۳۳	باغستانی - کیومرث
۲۳۴	باقری آندرسی - فرزانه
۲۳۶	بالی لاشک - فضل‌الله
۲۳۷	بحرپیما - صدیقه
۲۳۸	بحرینی - مهستی
۲۴۱	بخشی - زهره
۲۴۳	بریمانی - لطف‌الله
۲۴۵	بزرگی نوشهری - بهمن
۲۵۹	بزرگی - بهرام

۲۷۶	بزرگی - بهزاد
۲۹۰	بزرگی - بهناز
۳۰۶	بصارتی - سیده زهرا
۳۰۷	بصاری - طلعت
۳۰۹	بصرانی - حسین
۳۱۱	بلاش - مجید
۳۱۴	بنیادی - رقیه
۳۱۶	بیان - طاهره
۳۱۸	بهروزی - محمود
۳۲۰	بهزادی - رضا
۳۲۲	پاشا زانوسی - اسدالله
۳۲۵	پاشا زانوسی - علی
۳۲۷	پاشا زانوسی - علیرضا
۳۲۹	پاشا زانوسی - ولی الله
۳۳۵	پالار - ربابه
۳۳۷	پایا - مهین
۳۳۹	پرتوی - مهدی
۳۴۰	پرویزشاهی - حسین
۳۴۲	پوریا - آمنه
۳۴۴	تجویدی - شهلا
۳۴۷	تجویدی - منصور
۳۴۹	توکلی نمینی - قاهرالدین
۳۵۱	تمسکنی زاهدی - سکینه
۳۵۳	تیموری - شهریار
۳۵۸	ثابت قدم - علی

۳۶۰	ثقیعی - صغریٰ
۳۶۲	جباری - شیرین
۳۶۴	جلالی - ایرج
۳۶۵	جلالی - فرهود
۳۶۸	جلالی - ندا
۳۶۹	جمشیدپور - سہیلا
۳۷۰	جویا - میترا
۳۷۳	جویاری - بامداد
۳۷۶	جہانشاہی - بہمن
۳۷۸	جہانگیری - علی اصغر
۳۸۵	حامی - اسماعیل
۳۸۷	حائری مازندرانی - جلال الدین
۳۸۸	حبیبی - سکنہ
۳۹۰	حریری - ناصر
۳۹۲	حسن پور - رحمت اللہ
۳۹۴	حسن زادہ - حسن
۳۹۶	حسینی - سید محمد تقی
۴۰۱	حسینی - سید مصطفیٰ
۴۰۲	حسینی - سیدہ آسیہ
۴۰۴	حسینی اندرور - سید حسن
۴۰۹	حسینی اندرور - سیدہ زبیدہ
۴۱۰	حسینی اندرور - سیدہ زہرا
۴۱۱	حسینی علی آبادی - میر حسن
۴۱۲	حسینی لڑگانی - سیدہ آذر دُخت
۴۱۳	حنانہ - شہین

۴۱۵	حیدری سوادکوهی - حجت‌الله
۴۱۷	حیدری گرجی - عبدالعلی
۴۱۸	خاتمی نوری
۴۱۹	خزاعی - منصور
۴۲۲	خزایی کوهپیر - عزیز
۴۲۴	خلعتبری - هلاکو
۴۲۵	خواجه‌وندپور - سعیده
۴۲۶	خواجوی - کتابون
۴۲۷	داداش‌نیا - عذرا
۴۲۹	داداش‌نیا - غلامحسین
۴۳۱	داداش‌نیا - هومن
۴۳۳	داداشیان ساروی - مهنوش
۴۳۴	داودی درزی - محمد
۴۳۹	دباغیان - حسین علی
۴۴۰	درویش تبار - قنبر
۴۴۱	دلاورگندشمین - پروانه
۴۴۶	دیوسالار - سکینه
۴۴۸	ذوالفقارنیا - غلامرضا
۴۴۹	ذوقی - تقی
۴۵۱	راستاد - سید محمد
۴۵۴	رضایان - علیرضا
۴۵۵	رضایان - منصور
۴۵۸	روشناس - زهرا
۴۵۹	روشن ضمیر - نسرین
۴۶۰	روحی - رضا

۴۶۳	روحی - عبدالله
۴۶۵	رونقی - محمد
۴۶۶	رویانیان کجوری - اسکندر
۴۶۸	زالکانی - راضیه
۴۶۹	زاهدی - عبدالعظیم
۴۷۰	زاهدی - میرزارفیع
۴۷۱	زمانی - زهرا
۴۷۳	زهری - محمد
۴۷۸	سالاریان - یحیی
۴۷۹	سالکی - محمد
۴۸۱	سپهری - سروش
۴۸۲	سجادی لاریجانی - محمدعلی
۴۸۴	سدیدی - سیده معصومه
۴۸۶	سروش - ناصر
۴۸۸	سلطانی لرگانی - ابراهیم
۴۸۹	سلطانی لرگانی - محمدحسین
۴۹۰	سلیمانی - فرامرز
۴۹۲	سنگ - اسماعیل
۴۹۴	سولقانی - علی
۴۹۶	سیستانی - تسترن
۴۹۸	سیف حسینی - هادی
۴۹۹	شریفی - علی
۵۰۲	شکوهی شهسواری - فرهاد
۵۱۱	شهران - جمال
۵۱۳	صابر - فرهاد

۵۱۷	صادقی - فرحناز
۵۱۹	ظاہری - سید محمد
۵۲۱	طبری - احسان
۵۲۴	طبری - ونوشہ
۵۲۵	عابدی - سمیرا
۵۲۷	عرب عامری - حمید
۵۲۸	علی آبادی - محمد حسین
۵۳۰	علی پور - برزو
۵۳۱	علی پور - مصطفی
۵۳۳	علیزادہ - زہرا
۵۳۵	عمادی - اسد اللہ
۵۴۰	عمادی حایری - سید اسماعیل
۵۴۲	غریب کجوری - مریم
۵۴۳	فاضل - جواد
۵۴۵	فداکار - مہدی
۵۵۰	فرہمند - محمد
۵۵۲	فریدونی - عطا اللہ
۵۵۷	فضایلی - حسین
۵۵۹	فضلی بشلی سوادکوهی - عباس
۵۶۰	فاضلی - بنفشہ
۵۶۱	فہیمی - علی
۵۶۴	فیضی نژاد - بہارہ
۵۶۶	قائمی - کریم اللہ
۵۶۸	قباحی - عزیز
۵۶۹	قدوسی - حسین

۵۷۰	قربانزاده - فاطمه
۵۷۲	قمی اویلی - زهرا
۵۷۳	قمی اویلی - محمدعلی
۵۷۵	قمی اویلی - موسی
۵۷۸	قنبری - ایرج
۵۷۹	قیصری - جلیل
۵۸۸	کاسمی - نصرت الله
۵۹۰	کاظمی سنگدهی - سید محمدعلی
۵۹۲	کاووسی - اشکان
۵۹۳	کبیری - غلامرضا
۵۹۵	کجوری - علی خان
۵۹۶	کُرد نانیج - نعمت الله
۵۹۹	کرم دخت - شعبان
۶۰۱	کریمی - پریسا
۶۰۳	کریمی جویباری - جعفر
۶۰۴	کلارستانی نژاد «مختاری» - اصغر
۶۰۸	کوچکی - آتنا
۶۱۰	کوزه گر کالج - محمدرضا
۶۱۱	کیا - صادق
۶۱۳	کیا - ناهید
۶۱۴	گرچی - خالق
۶۱۶	گل باباپور - محمد کاظم
۶۱۸	گلپور چمرکومی - فرهاد
۶۱۹	گلشن - اسماعیل
۶۲۰	گل عمویی - علی

۶۲۲	لارین - قاسم
۶۲۴	متاجی - قادر
۶۲۵	مداح - سید کاظم
۶۲۷	مزیدی - اسماعیل
۶۲۸	معتقدی - محمود
۶۳۰	معمایی - اسماعیل
۶۳۱	معمایی - نصرت الله
۶۳۳	مسگری - صدر الله
۶۳۵	مقدس لیچاهی - محمد
۶۳۹	ملک زاده - فاطمه
۶۴۶	ملکیان - یوکابد
۶۴۸	منصوبی - نسرین
۶۵۶	منصور کیایی - محمد کریم
۶۵۸	موسوی - سید رضا
۶۵۹	موسوی گر مارودی - سید علی
۶۶۵	موسوی میرکلایی - سید اسحق
۶۶۷	موسوی میرکلایی - سید حسن
۶۶۹	موسوی میرکلایی - سید نورالدین
۶۷۱	مهجوریان - علی اکبر
۶۷۳	مهدیان - علی
۶۷۷	مهران نژاد - اصغر
۶۸۳	مهران نژاد - سارا
۶۸۷	مهریار - حسین
۶۸۹	میخساز - نور محمد
۶۹۰	میرابوطالبی - سید حسن

۶۹۲	ناتل خانلری - پرویز
۶۹۶	نادر طالشی - حمید
۶۹۷	نارنجی - زهره
۶۹۸	نافعی - علی
۷۰۱	نجفی مردابسری - مختار
۷۰۳	نصری اشرفی - جهانگیر
۷۰۵	نصیرزاده - عالم تاج
۷۰۸	نصیری سوادکوهی - فتوت
۷۱۰	نوری - نجات
۷۱۴	نویدی - محمد
۷۱۶	نهرینی - ژینا
۷۱۹	نیاستی - ندا
۷۲۱	نیری - صفورا
۷۲۳	وارسته - معصومه
۷۲۵	وحیدی - محمد حسین
۷۲۷	وفایی - مسعود
۷۳۱	هراتی - سلمان
۷۴۱	همتی - شراره
۷۴۳	هنرمندی - حسن
۷۴۶	هنری کار - بیژن
۷۴۹	یزدانی - علی
۷۵۱	یوسفی - صفر
۷۵۳	یوسفی - قنبر
۷۵۵	یوسفی - کبری
۷۵۶	یوسفی - ناهید

سخن ناشر

که مازنداران شهر ما یاد باد

مازندران برخلاف آن که بسیاری می‌انگارند، فقط مجموعه‌ای از کوه‌ها و جنگل‌های سرسبز، رودخانه‌های پر آب، دریای موج، شالیزارهای زیبا و امثال آن نیست، بلکه مازندانی یک تاریخ است که در شکل‌گیری آداب و سنن، مذهب و فرهنگ، جغرافیای انسانی و... کشورمان نقش تعیین‌کننده‌ای داشته است که بخش عظیمی از تاریخ ایران و نیز اسلام را باید در آن جست و جو کرد. اما افسوس که تحقیقات زیربنایی و تلاش‌های انجام گرفته برای شناساندن تاریخ و فرهنگ آن بسیار کم صورت گرفته است.

براین اساس لازم که هر محقق دل سوخته‌ای از این دیار، گوشه‌ای از معمای حل نشده این سرزمین پر رمز و راز را به دست گیرد و در حل آن اقدام کند.

کتاب حاضر نه تنها مجموعه‌ای از شعرای مازندران، بلکه قسمتی از تاریخ مازندران را بازگو می‌کند که به همت والای استاد بزرگی نو شهری از بزرگان شناخته شده عرصه ادب و اندیشه و سید محمد تقی حسینی، هنرمند برجسته و پژوهشگر حوزه ادبیات جمع آوری شده است و علی‌رغم تلاشی ۴ ساله با کاستی‌هایی همراه است، اما تا چاپ و منتشر نشود نواقص آن آشکار نخواهد شد.

در پایان ذکر ۳ نکته مهم را لازم می‌دانم: اول این که، ممکن است اطلاعات برخی از

شاعران ناقص باشد، لذا از این عزیزان درخواست می‌شود که مشخصات کامل خود را به دفتر مرکزی انتشارات در تهران ارسال نمایند تا در چاپ‌های بعدی تصحیح گردد.

دوم این که ضمن پوزش از شاعرانی که اسامی آنان در این مجموعه نیامده، از این عزیزان نیز درخواست می‌شود که چند نمونه از اشعار خود را به همراه سوابق و مشخصات کامل خود به دفتر انتشارات ارسال دارند تا در چاپ‌های بعدی اضافه گردد.

سوم این که شاید برخی بر ما خرده بگیرند که چرا نام شاعران جوان و ناآشنا را به همراه نام بزرگان و پیش‌کسوتان شعر و ادب در یک مجموعه در کنار هم آورده‌ایم؟ باید یاد آور شد که این کار به عمد صورت گرفته تا تشویقی برای جوانانی باشد که پا به این عرصه نهاده‌اند، اگرچه در شعر برخی از همین افراد مواردی بسیار قوی و نغز می‌توان یافت.

امید است که این کارگامی باشد کوچک برای شروعی دوباره در عرصه تحقیق و پژوهش در تاریخ و فرهنگ مازندران.

سید محمدرضا حسینی

مدیر انتشارات شلاک

تهران - بهار ۱۳۸۷

پیشگفتار

«به نام حضرت دوست که هر چه داریم از اوست»

اگر پیچیده هر سو عطرِ گل‌ها ز بوی روح بخش این کتاب است
و گر گل‌های عالم را بسویی که بینی جمله نقش این کتاب است

خواننده‌ی عزیز

مجموعه‌ای که در پیش رو دارید شامل شاعرانی از خطه‌ی سرسبز استان مازندران و گلستان می‌باشد، از پیشکسوتان این هنر تا جوان‌ترین آنان که پانزده بهار را پشت سر گذاشت، برای تهیه این اثر از کتاب‌های مختلف و از کتابخانه‌های شهرهای مازندران و گلستان و یا از کمک دوستان زیادی بهره‌مند شدم و با یاری آنان توانستم در هر شهری شاعری را شناسایی و اشعاری چند از آنان را در این کتاب بیاورم و یا از انجمن‌های شعر شهرستان‌ها کمک بگیرم، سپاس این حقیر همراهشان باد، دلم می‌خواست این کتاب می‌توانست تمامی شاعران مازندران و گلستان را در خود جای می‌داد، تمام تلاش خود را نیز کرده‌ام، و اگر نغض‌هایی در آن می‌بینید که حتماً هست آن را به حساب بی‌بضاعتی بنده بگذارید، در این کتاب شاعرانی هم هستند که متولد مازندران نیستند ولی بیش از بیست سال در شهرهای مازندران سکونت دارند و بعضی‌ها هم در مازندران بدرود

حیات گفتند در حقیقت باید ایشان را مازندرانی دانست. در این جا ذکر نکته‌ای را ضروری می‌دانم که شاید در این کتاب با اشعاری برخورد کنید که یک‌دست و جامع نباشد و احتیاج به ویرایش داشته باشد اما بنده به پاس احترام به شاعر و اصالت آفریده‌اش آن را به همان صورت آوردم. به هر حال، عرضه‌ی شعر از شاعر است و پسند آن از شما خواننده‌ی ارجمند، امیدوارم که مورد قبول واقع گردد.

با تشکر

بهار ۱۳۸۷ خورشیدی

بزرگی نوشهری